

derfor. Naar Regeringen begynder med at indføre en saadan Betaling, saa følge private efter, og inden vi vide deraf, skulle vi saa overalt betale Entree for at se de forskellige Steder, hvor vi hidtil have kunnet gaa frit. Der er andre Steder, hvor man maa betale for at komme ad Vejen til disse Steder, thi efterhaanden som Trafikken stiger, og der kommer flere Besøg, lægges der Beslag paa Jord, Stier og Veje, og det er derfor ganske naturligt, at der maa betales for at passere dem, men naar der saa ogsaa skal betales Entree ved Ruinerne, saa bliver det for meget. Jeg skal derfor henstille til den højtærede Kultusminister at sørge for, at vi kunne blive fri for den Foranstaltning, der er bleven indført. Jeg frygter ogsaa for, at hvis Ministeriet vil opretholde den, vil det føre til forskellige Kalamiteter. Det Tilshyn, der er deroppe, vil ikke i Vængden forslaa til at holde Orden. Efter hvad der er sagt, er det en helt eller halvt forfalden Murer, der fører Tilshyn med dette Anlæg, og tager mod Billetter. Jeg tror, jeg kan sige ganske bestemt, at det er ikke noget Tilshyn, der kan indgøde Respekt og holde Orden, dersom man vil ordne Forholdet paa den Maade. Jeg skal ikke dvæle videre derved, men haaber, at den højtærede Minister vil lægge sig mine Ord paa Sinde og tage under Overvejelse, om vi ikke kunne blive fri for disse Foranstaltninger. Der er et andet Spørgsmaal af noget lignende Bestaaffenhed, som jeg ogsaa vil omtale, nemlig nogle Ruiner, som Ministeriet søger at opretholde paa Gudhjem Kirkegaard. Det er en ren Ubetydelighed at tale om, skulde man synes, men efter at Menigheden nødtvungent har ofret 15—16,000 Kr. for at faa en ny Kirke og har maattet lægge den paa en anden Plads end den tidligere for at faa en Kirkegaard, der kunde bruges i længere Tid, og Ministeriet kommer saa og lægger Hindringer i Vejen for at benytte den til Gravsteder, og dette nødvendiggør en Udgift af 2—3,000 Kr., saa er det ikke nogen Ubetydelighed for en lille Menighed. Dertil kommer, at naar man ser paa disse Ruiner, er det ikke muligt at opdage noget mærkbærdigt ved dem. Det er nogle Sten, der se ud som andre Stene; den ene ligger ovenpaa den anden. Resterne ere omtrent 1½ Alen høje og ligge i en Firkant. Man kan ikke med den allerstørste Opmærksomhed opdage noget som helst mærkeligt derved. Jeg har taget et Billede deraf for eventuelt at kunne forevise det, men Billedet er ganske vist blevet en hel Del skønnere end Virkeligheden. Jeg er overbevist om, at ingen, der ser paa denne Ruin, vil finde den skøn.

Menigheden har andraget om enten at blive fri for at have disse Stene liggende der eller at faa et Tilskud til en Udvidelse af Kirkegaarden, naar den bliver nødvendig, men den har ikke faaet Svar paa dette Andragende, uagtet det nu snart er et Aar siden, at det blev indsendt. Jeg ved ikke, af hvilken Grund vi ikke have faaet Svar. Hvis den højtærede Minister mulig ikke skulde kunne tænke sig, til hvem han skulde adressere Svaret, vil jeg gøre opmærksom paa, at jeg er en af Underkriverne og med Glæde vil modtage det Svar, som den højtærede Minister maatte finde Anledning til at give.

Jeg har endnu et Spørgsmaal at fremsætte, som jeg vil rette til den højtærede Krigsminister. Det angaar ligeledes en meget lille Sag. Vi have nogle Ammunitionshuse og Magasiner rundt omkring paa Den, og en saadan Bygning have vi ogsaa i Gudhjem. Til at føre Tilshyn med denne Bygning har der ligesom ved andre Bygninger været ansat en Mand, og denne Mand, der fører Tilshyn i Gudhjem, er nylig død, men saa er der blevet ansat en ny Tilshynsmand, uagtet der ikke er den aller- ringeste Brug for Bygningen; den staar helt tom, der er hverken Krudt eller Kanoner eller noget som helst andet saadant nede i Gudhjem. Ministeren har nu udlejet Bygningen til en Købmand, som lægger Osløtager og andet saadant deri, og det kan være meget fornuftigt at leje den ud, men at ansætte en ny Mand til at føre Tilshyn med det, som intet er, synes mig at være høist urimeligt, og det medfører en Udgift, som vistnok ikke er saa ganske lidt større end den Indtægt, som faas ved at leje Huset ud. Det ærede Medlem for Sorø (Røed) talte i Gaar om Udvikling af vort Forsvarsvæsen i fristudet Retning. Det kunde jo være muligt, at vor nuværende ærede Krigsminister tænker paa en Folkevæbning eller noget lignende, og saa kunde der muligvis blive Brug for saadanne Bygninger som dem paa Bornholm. Men hvis der ikke er tænkt paa, at vor Ud- vikling skal bevæge sig i den Retning, synes jeg ikke, der er Brug for disse Bygninger, og da der er en i hver By og kun et Par af dem blive brugte, vil jeg finde det hensigtsmæssigt at afhænde disse Bygninger for derved at spare den Udgift, som Vedligeholdelse og Tilshyn baade nu og senere ville medføre. Det er ikke noget Spørgsmaal af vidtrækkende Betydning, men jeg synes dog, at der var fornuftig Anledning til at henlede den højtærede Krigsministers Opmærksomhed derpaa.